

Dokument nr. 8:72

(2003-2004)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Eva M. Nielsen, Lena Jensen, Rune J. Skjælaaen og Arne Sortevik

Forslag fra stortingsrepresentantene Eva M. Nielsen, Lena Jensen, Rune J. Skjælaaen og Arne Sortevik om å sikre finansiering av sikkerhetsopplæringen av fiskere

Til Stortinget

BAKGRUNN

Sikkerhetsopplæring for fiskere har vært obligatorisk siden 1989. Den tilbys i dag flere steder på kysten, både ved de opplæringscentre som er bygget ut ved videregående skoler og fagskoler (fiskerifagskoler), og gjennom den avtalen som tidligere er inngått mellom Troms fylkeskommune v/Tromsø maritime skole og departementet. Sikkerhetsopplæringen har fått en tilbudsbredde og et omfang som gir en reell opplæringsmulighet for fiskerne som yrkesgruppe. Opplæringen har gitt den ønskede effekt med færre ulykker blant fiskerne. Da opplæringen startet, omkom rundt 30 fiskere hvert år under utøvelsen av yrket. Dette er gradvis redusert, og de siste fem årene har tallene for dødsulykker i fiskeflåten variert mellom 8 og 11 i året. Foreløpig evaluering av sikkerhetsopplæringen viser at en vesentlig grunn til den kraftige reduksjonen i antall dødsulykker, skyldes en god sikkerhetsopplæring.

Sikkerhetsopplæringen har siden starten i 1989 (ble startet som prøveprosjekt i 1981) vært fullfinansiert av staten. Grunnkurset har vært gratis, mens det er en viss egenandel for repetisjonskurset. Stortinget har ved budsjettbehandlingen for 2004 uttalt at det også kan taes kursavgift på grunnkurset.

Sikkerhetsopplæring er obligatorisk for alle som skal ta arbeid på fiskeregistrerte fartøy, uansett størrelse. På grunn av betydelig gjennomtrekk i fiskeryrket har det årlig vært ca. 2 000 deltakere på kurset

(grunnkurs + repetisjonskurs). De som kommer nye inn i yrket, er stort sett unge mennesker som enten er ferdig med videregående skole, eller av en eller annen grunn ikke har fullført utdanningen. Disse har som regel ingen yrkesbakgrunn. En fullfinansiering av tilbudet er derfor nødvendig for å sikre rekruttering til yrket. Regjeringen foreslo i St.prp. nr. 1 (2003-2004) å avvikle statstilskuddet til sikkerhetsopplæring for fiskere i 2004. For å dekke avviklingskostnader (hovedsakelig lønn for pedagogisk personale og kontortilsatte ved sikkerhetsopplæringen), foreslo Regjeringen å bevilge 3,7 mill. kroner for budsjettåret 2004. Både Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet ønsket å videreføre ordningen da, og i den endelige budsjettavtalen ble det lagt til ytterligere 3 mill. kroner på denne posten for å hindre nedleggelse. Samlet fikk sikkerhetsopplæringen da en bevilgning på 6,7 mill. kroner. I merknaden fra kirke-, undervisnings- og forskningskomiteen (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004)) uttrykte et flertall at:

"- en grundig sikkerhetsopplæring er en av de viktigste årsakene til at ulykkesstatistikken blant fiskere har vært nedadgående. Høy bevissthet og forståelse for viktigheten av sikkerhet i fiskerinæringen er etter dette flertallets oppfatning en forutsetning for å sikre trygg ferdsel på havet. Dersom fiskerne pålegges å dekke utgiftene selv, frykter dette flertallet at det kan føre til manglende opplæring særlig for ungdom som rekrutteres til fiskeryrket."

Den 1. februar 2004 sendte Utdannings- og forskningsdepartementet et brev til Tromsø fylkeskommune der det het:

"Departementet sier fra d.d. opp avtalen som er inngått mellom Kirke-, og undervisningsdepartementet og Tromsø fylkeskommune 14. juni 1985".

Dette innebærer at departementet har besluttet å

avvikle dagens ordning knyttet til sikkerhetsopplæring for fiskere. Uten finansieringen fra staten vil et sikkerhetskurs for fiskere på 40 timer medføre en kostnad per deltaker på om lag kr 12 000. Siden deltakerne ofte må reise til kursstedet for å få gjennomført opplæringen, vil totalkostnaden kunne bli betydelig høyere. Tatt i betraktning at de fleste av deltakerne er unge mennesker, ofte uten utdanning eller arbeidserfaring, kan man ikke forvente at deltakerne vil ha den finansielle evnen til å kunne dekke denne kostnaden selv.

Fiskeryrket er meget krevende. Dette betyr at risikoen for tap av liv alltid vil være til stede. Det bør være et overordnet mål å forsøke å forhindre tap av liv. Sikkerhetsopplæringen har spilt en avgjørende rolle i dette arbeidet.

Fiske er det mest risikofylte yrket i Norge. Høy

bevissthet og forståelse for viktigheten av sikkerhet i fiskerinæringen er en forutsetning for å sikre trygg ferdsel på havet. Forebyggende tiltak, i særskilt grad utdanning og trening, er effektive virkemidler for å redusere forekomsten av farlige situasjoner og ulykker på havet.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen sikre en finansiering av sikkerhetsopplæringen av fiskere, slik at ordningen videreføres.

4. mai 2004